

amb lleu er. lect. id *Abnixiri* 36), que Quadrado (488) ja hi va identificar.

Es pot pensar en alguna etim. mossàrab, com PIN-NA CÈREA penya on hi hagués abelles que fan cera, amb arabització de la P (cf. els casos, aplegats en el vol. I, s.v. *Sarraia*); i cf. els granadins *Cherín* i *Borgiela Abi Cherir*. Però com que és *š* no africada, preferiríem una etim. aràbiga (com ja suggeria en *E.T.C.* I, 270.406).

En aquest terreny tampoc la -x- s'oposa a diverses possibilitats sospesades: *sūrī* 'siria'; lligar amb l'etimon de *Benissuera*, o sigui *šuyair*, -a dim. de *sūr* 'mural·la', o algun derivat de l'arrel *sry* 'anar, viatjar, rajar' (*RMa.* «ire»), formativa de NNPP (Hess, 29; *GGAlg*). Però dóna bona base fonètica l'arrel *šry* «être en colère», «courir rapidt.», «employer, acheter», que era d'ús general i també hispànic: *RMa.* s.v. *vendere i emptio šrā, šārā*, i com a verb en forma 1: *ī šāšrī*, per tant el part. actiu era *šārī* «qui ven, venedor» (123, 622). Amb 3 NPP en ús en el Nedjd, entre ells *šērī* (Hess 30a), que també hi ha passat a designar una planta 'espècie de carabassa' («Koloquintenstrauch»). La *a*, doncs, pronunciada *ē*, tot i estar davant *r*, podria passar a -ī, en tot cas metafoia catalana com en *sēquia, sēnia* > *siquia, sínia*, -eri > -iri sufix. Acceptable doncs *bāni šār* > *šrī* 'els venedors o fills de venedor'.

A Val. un homònim antic, *Benixer* val. te. Salem (V. l'art. *Benissuera*), ha conservat la *e* originària i apocopat la -i final.

La XIUILI

Pda. de la Vila Joiosa (*la šūīli* o *l'aš*) (xxxii, 125.5) el nom de planta àr. *šūūāila* 'artemisia arborescens' de l'arrel *šūl* 'alçar, aixecar' (quasi com dim. de *šūūāla* 'escorpió'). Gens difícil el pas de *šūeile* a *šūīli* catalanització del suposat mossàrab *ēi* etc.

XIXARÀ

Pda. del te. d'Alzira (xxx,99.4), que ja apareix com una alqueria d'aquesta pobl^l en el *Rept.*, amb les grafies *Sexaran*, *Xexerà* i *Xaxarà* (Bof. 357, 413 i 181). De l'àr. *sāğārāni* 'dues figures' (dual de *šağara*) tant en la forma moderna com en les del *Rept.* la surditat de la inicial es propagà a la -š- interna, i en una de les variants antigues hi hagué després dissimilació š-š > s-š Cf. els fets fonètics suposats a l'art. *Xétxena*.

XIXI

Pda. rústica del te. del Campello (xxxvi, 109.5): jo

pensava si podia venir de l'àr. *ḥaššīš* 'bevedor de haixix, assassi', però deixem-ho per manca de justificació semàntica, no cal perquè es deu tractar d'una variant del nom de l'insecte que ataca les oliveres —tan abundoses en aqueixos paratges—, que és *tatxi* en el Maestrat etc., però *xitxi* en el Cp.Tarr., Priorat, Terra Alta i Tort., i sembla venir de l'àr. *tāššīn* 'malura dolorosa i arrugadora'; el grup àr. *šš* allà on la *ğ* sonava africada es canviava en *tx*, però si la *ğ* s'hi havia tornat *š* (cosa de l'àrab tardà) es reduiria a (*š*).

XUBULBAR

Alqueria ant. en el te. de Pollença, Alcheria *Xubulbar* en el *Rept.* (p. 15) i una altra (Quadrado 458). Probt. àr. *šuf ab al-barr* 'fondals dels afores' de *šuf* ab pl. de *šuf ba* 'bas fond entouré de Montagnes, vallée, ravin, fossé, désert, lieu inhabité' (Dozy, *Suppl.*, s.v.) també hispànic *šuf ba* «ramus» i *šuf bān* «nomen mensis», *RMa.*; combinat amb *barr* 'afores d'una població'.

XUSADELA

Antic lloc ara sens dubte desolat, que veiem en un doc. de 1279: «los vecinos de Xu», térm. de Begís (Mtz.Fdo., *Doc.Val.ACA* II, 876), poble una vintena de k. a l'E. de Sogorb: de *ğāyzaṭ el-Lah* 'la divina noguereda' amb el nom d'unitat *ğāyza* i el «ta marbuta» pronunciat davant vocal amb *x* apitxada a l'aragonesa i *eu* reduït a *u*.

La XUSSERA

Pda. de Culla (xxix 64.12), de l'àr. *ğāyza as-sira* la noguera de la ruta, de la marxa' (*sira* «marche, route», de l'arrel *šyr* «ambulare, ire» *RMa.*, «*sira*: ambulatio» 240).

XUTXEBE

Pda. del te. de Vilamarxant, pron. *čučēbe* (xxx, 109.12). El més convincent és la frase ar. *ğāyza šābič* 'les nogueres sadolles, ben regades, abeurades': *ğāyza* genèric de *ğāyza* 'noguera' i el participi actiu del verb *šbc* «saciare» (*RMa.* 569.4f.); la *ā* amb la imela valenciana és *e* i a Granada arribava a *i*: *šibič* «harto», i *šibič-i* (*PAlc.* 271 b27, 30); arrel pertanyent a l'àrab general i molt descabdellada *šabca* fem. *šabcan* «rassasié», i també abstracte *xābač* «hartura» (*PAlc.* 271). La combinació *z-š* donà l'africada *č*, i la in-